

PÄÄKIRJOITUS

Näin syntyi *Kasvatus & Aika*

Jukka Rantala

Julkaisumme lähtölaukauksena ovat puolentoista vuoden takaiset keskustelut kasvatuksen historian heikosta kotimaisesta julkaisutilanteesta ja alueen kuihtumisesta varsinkin kasvatustieteen alueella. Korkeatasoisen, monitieteisen kasvatuksen historian julkaisun perustaminen nähtiin tärkeäksi.

Kasvatuksen historian artikkeleiden yleisimmäksi julkaisukanavaksi olivat muodostuneet kouluhistoriallisten seurojen vuosikirjat. Niissä ei käytetä vertaisarviointia, joten monet tutkijanuralla eteenpäin pyrkivät ovat vierastaneet niitä. Kasvatustieteen tutkijat eivät ole liioin julkaisseet tekstejään historian ja kasvatustieteen johtavissa kotimaisissa tiedelehdissä. Vaikka meritoitumisen kannalta kansainvälisissä refereeli-lehdissä julkaisemista pidetään kuninkuuslajina, myös kotimaiselle julkaisemiselle on paikkansa.

Kasvatus & Aika toimituksellisia lähtökohtia ovat tieteellinen korkeatasoisuus ja lähestymistapojen vaihtelevuus. Julkaisu tarjoaa foorumin, jolla voi edistää kasvatuksen historialle ominaista monitieteisyyttä. Tutkimusaiheiden ja -menetelmien moninaisuuden esille tuomisen katsotaan antavan virikkeitä tutkijoille ja luovan pohjaa tieteidenväliselle yhteistyölle.

Julkaisun monitieteisyys näkyy myös toimituskunnassa, jossa on mukana historioitsijoita, yhteiskunta-, kasvatustieteen- ja kansatieteilijöitä, joskin monen on vaikea määrittellä omaa paikkaansa tiedeyhteisössä näin kategorisesti. 46-jäsenisen toimitusneuvoston jäsenten taustat kertovat kasvatuksen historian laaja-alaisuudesta – historioitsijoiden ja kasvatustieteilijöiden lisäksi julkaisun taustaryhmässä on mukana muun muassa filosofejia, etnologejia ja sosiologeja. *Kasvatus & Aika* on siis enemmän kuin nimensä mukainen ”kasvatuksen historiallis-yhteiskunnallinen julkaisu”.

Julkaisun synnyttämisen taustalla on myös pyrkimys tarjota tutkijoille palautetta teksteistään. Artikkelit käydään läpi vertaisarvioinnissa. Lisäksi toimittajat kommentoivat julkaisuun lähetettyjä katsauksia ja kirja-arvioita. Palautetta kaivannevat erityisesti ne tutkijat, joilla on vaikeuksia löytää riittävää ohjausta omassa tiedeyhteisössään. Vertaisarviointi myös avartaa uudenlaista perspektiiviä tapauksissa, joissa kirjoittaja ja arvioitsija tulevat erilaisista tieteenalatradiatioista.

Koska lehti haluttiin pitää lukijoille maksuttomana ja helposti saavutettavana, päädyttiin verkkojulkaisemiseen. Toimituksen toiveena on, että *Kasvatus & Aika* välkkyisi yhtä lailla tutkijoiden kuin perustutkinto-opiskelijoidenkin näyttöpäätteillä. Osa tutkijoista vierastaa sähköistä julkaisemista muun muassa sen heikon tallennettavuuden pelossa. Tätä huolta vähentää – joskaan ei riittävästi – tutkimusta rahoittavien tahojen patistelu julkaisemiseen Open Access -tyyppisissä julkaisuissa – jollainen *Kasvatus & Aika* -julkaisukin on. Humanististen tieteiden alalle tulossa oleva sitaatioindeksi-ajattelukaan ei saane kaikkia nettijulkaisemista arastelevia vakuuttuneiksi sen hyödyllisyydestä. Verkkojulkaisemisesta huolissaan olevien tutkijoiden mielestä tekstit olisi julkaistava painettua tekstiä vastaavassa for-

maatissa, esimerkiksi pdf-muodossa. Se on myös meidän tavoitteenamme. Siksi julkaisun tekstit voi lähitulevaisuudessa ladata tulostettavassa muodossa.

Kasvatus & Aika -julkaisun toimittaminen ja vertaisarviointi perustuvat monien muiden tiedelehtien tavoin vapaaehtoistyöhön. Toimitus on kiitollinen kaikille julkaisun tekemiseen tavalla tai toisella osallistuneille. *Kasvatus & Aika* -julkaisuun lähetetyt lukuisat kirjoitukset osoittavat, että tilaus tällaiselle julkaisulle on ollut olemassa.

Tämän numeron artikkelit osoittavat kasvatuksen historian monitieteisyyden: Kari Huuskonen käsittelee sokeainopetuksen naispioneereja ja äiti-myyttiä folkloristiikan näkökulmasta, Minna Vuorio-Lehti valottaa ylioppilastutkinnosta käytyä keskustelua koulutuspolitiikan ilmentymänä ja Rauno Huttunen pohtii kasvatustieteen filosofiina Hans-Georg Gadamerin ja Jürgen Habermasin kiistan kasvatustieteen historiallisia heijastusvaikutuksia.

Katsauksia-osiassa julkaistaan tällä kertaa lektioita, ja ajankohtaisia teemoja käsittelevässä osassa voidaan kesäkuussa järjestettyjen Kasvatuksen historian päivien antia sekä kerrotaan Suomen Historiallisen Seuran käynnissä olevan kasvatuksen historian kirjahankkeen taustoista. Kirja-arvioita on pyydetty alan viimeisimmistä tutkimuksista, mutta mukana on myös yksi käsittelevä laaja-alaisempi tutkimuksen arviointi sekä kasvatuksen historiaan liittyvän elokuvan arviointi.

Kasvatus & Aika -julkaisun käynnistymisestä kiitämme Suomen Kulttuurirahastoa, jonka apuraha on mahdollistanut julkaisun teknisen toteuttamisen.

Jukka Rantala työskentelee historiallis-yhteiskuntatiedollisen kasvatuksen professorina Helsingin yliopiston soveltavan kasvatustieteen laitoksella.